

**UCHWAŁA NR LXXV/296/24
RADY GMINY TRZCIANNE**

z dnia 19 lutego 2024 r.

**w sprawie
uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026
w Gminie Trzciannie**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) w związku z art. 4 [1] Just.2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (poz. 642) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Trzciannie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Trzciannie

Andrzej Pogorzelski

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2024– 2026 W GMINIE TRZCIANNE
PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU
PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU**

Gminny Program profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (zwany dalej Programem), zaplanowany został do realizacji na lata 2024-2026. Stanowi on kontynuację działań realizowanych w tym zakresie na terenie Gminy Trzcianne w latach 2022-2023, jak i we wcześniejszych latach, ale jednocześnie wprowadza nowe zadania ukierunkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień alkoholowych, narkotykowych oraz behawioralnych.

Szeroko rozumiana polityka społeczna i zdrowotna nie może obyć się bez realizacji dobrych programów profilaktycznych, które w przyjazny dla odbiorców sposób promują zdrowy styl życia i skutecznie opóźniają inicjację alkoholową wśród dzieci i młodzieży.

Alkoholizm, narkomania, uzależnienia behawioralne stanowią wyzwania cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Powodują stały wzrost problemów społecznych, stwarzają zagrożenia i obniżają ogólny poziom zdrowia społeczeństwa. Z nimi powiązane są m.in. problemy przemocy

domowej, ubóstwo i wykluczenie społeczne.

Sprowadza się to nie tylko do wdrażania na terenie szkół i innych placówek różnorodnych działań profilaktycznych, ale również do prowadzenia intensywnych kampanii informacyjno-edukacyjnych dla rodziców, wychowawców i pozostałych konsumentów. Wspierania prospołecznych działań liderских i rówieśniczych czy podnoszenia kompetencji nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, asystentów rodziny i innych osób zaangażowanych

w rozwiązywanie problemów alkoholowych. Budowanie spójnej i kompleksowej strategii przeciwdziałania uzależnieniom opiera się na skoordynowanych działaniach jednostek samorządowych oraz innych podmiotów działających na terenie Gminy Trzcianne, składających się na system pomocy.

Problemy społeczne związane z alkoholem są jednym z najważniejszych i najtrudniejszych do rozwiązania. Jego nadużywanie może doprowadzić do wystąpienia wielu negatywnych skutków. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) alkohol jest jednym z najważniejszych czynników ryzyka dla zdrowia populacji, większe ryzyko stanowi tylko palenie tytoniu

i nadciśnienie tętnicze.

Pomoc osobom uzależnionym nie może ograniczyć się do bezpośredniego działania z osobą uzależnioną, ale ma zmniejszyć negatywne skutki uzależnienia dla całego społeczeństwa. Wyeksponowana w programie została działalność edukacyjna, której celem ma być uświadomienie młodym mieszkańcom gminy, jak szkodliwe są używki oraz wykształcenie

w nich właściwych postaw społecznych.

Zagrożenia dla społeczeństwa stanowią uzależnienia behawioralne i rosnące zainteresowanie alkoholem, dopalaczami i substancjami psychoaktywnymi należałoby położyć większy nacisk na rozwój pasji, zainteresowań, zadbać o odporność psychiczną młodego człowieka, by pomóc mu zrozumieć siebie i otaczający świat.

Niezmiennie istotne jest wzmocnienie pozycji rodziny poprzez działania edukacyjne i realizację przedsięwzięć profilaktycznych, mających na celu integrację i wskazanie sposobu spędzania wolnego czasu w sposób wolny od używek.

Jak wiadomo alkohol jest towarem legalnym, lecz wymagającym specjalnych regulacji

prawno –administracyjnych i finansowych ze względu na powodowanie strat społecznych, ekonomicznych oraz zdrowotnych. Mając na uwadze te ujemne czynniki polska polityka alkoholowa

wprowadziła wobec alkoholu regulacje o charakterze reintegracyjnym. Oznacza to, że państwo polskie zezwala na handel alkoholem, ale ingeruje w kwestie związane z jego dostępnością. Ustawa z dnia 9 marca 2018r. jest ustawą nowelizującą ustawę o wychowaniu

w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która nałożyła na rady gmin obowiązek uchwalenia uchwał dotyczących maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, jak i do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Należało by podkreślić, iż ustalenia w powyższym przedmiocie nie mogą być dowolne, a zawsze powinny być podporządkowane celowi ustawy o wychowaniu w trzeźwości

- i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jakim jest ograniczenie spożycia napojów alkoholowych
- i zmiana ich struktury spożycia.

Zgodnie z art 4¹ ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, samorząd gminy zobowiązany jest do prowadzenia działań związanych z profilaktyką

i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Zadania te w szczególności obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych,
2. udzielenie, rodzinom w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej

i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą domową,

3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności mając na uwadze dzieci

i młodzież, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, jak i działań na rzecz dożywiania dzieci biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,

4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,

5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W kontekście nowego brzmienia art. 4¹ust.2, planując działania w ramach Gminnego Programu, należy jednocześnie uwzględnić zadania wskazane do realizacji przez Narodowy program Zdrowia 2021-2025. Jednym z celów operacyjnych jest „Profilaktyka uzależnień, do którego przypisani następując zadania takie jak:

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna ,selektywna , wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.

1. Profilaktyka uniwersalna ma na celu:

przeciwdziałanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych (zwłaszcza wśród młodzieży szkolnej) poprzez dostarczenie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka. Działania te dotyczą zagrożeń rozpowszechnionych, takich jak np. używanie substancji psychoaktywnych (narkotyki, alkohol) czy przemoc.

Odbiorcy działań profilaktyki uniwersalnej to ogół populacji, np. dzieci i młodzież szkolna, społeczność lokalna. Grupy, do których są kierowane działania profilaktyki uniwersalnej nie są uprzednio diagnozowane pod względem poziomu ryzyka zachowań problemowych, choć

w obrębie grupy poszczególne jednostki mogą się różnić stopniem zagrożenia i rodzajem czynników ryzyka w ramach w/w profilaktyki o której mowa w NPZ

2. Profilaktyka selektywna ma na celu:

zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych. Cele te mogą być osiągnęte między innymi poprzez ograniczanie czynników ryzyka związanych ze środowiskiem

rodzinnym i rówieśniczym, poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społecznego, kształtowanie adekwatnych przekonań normatywnych dotyczących narkotyków, promocję postaw prozdrowotnych oraz wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem narkotyków przez dziecko .

Odbiorcy działań profilaktyki selektywnej to podgrupy wybranej populacji (np. ogółu młodzieży) charakteryzujące się obecnością czynników ryzyka (indywidualnych, rodzinnych, środowiskowych), związanych z podejmowaniem danych zachowań ryzykownych, np.: używania czy nadużywania substancji psychoaktywnych. Do odbiorców profilaktyki selektywnej zaliczamy więc m.in.: „dzieci ulicy”, niepełnoletnie osoby popełniające czyny karalne, osoby zagrożone demoralizacją, dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym, https://www.kbpn.gov.pl/portal?id=15&res_id=537049 w ramach

w/w profilaktyki o której mowa w NPZ

3. Profilaktyka wskazująca ma na celu:

zapobieganie rozwojowi uzależnienia od substancji psychoaktywnych, ograniczanie częstości używania lub zmiana wzorów używania substancji na mniej „niebezpieczne”, ryzykowne. Działania ukierunkowane są głównie na indywidualną diagnozę przyczyn problemu i podjęcie stosownej interwencji.

Odbiorcy działań profilaktyki wskazującej to osoby charakteryzujące się czynnikami ryzyka takimi jak:

Zaburzenia zachowania, zaburzenia koncentracji z deficytem uwagi (ADHD), niepowodzenia szkolne, podejmowanie zachowań ryzykownych, używanie narkotyków problemowo (bez diagnozy uzależnienia), próby samobójcze, konflikty z prawem, wychowywanie się w rodzinie z problemem narkotykowym w ramach w/w profilaktyki o której mowa w NPZ

Do jej działań w/w profilaktyki należy:

1. Monitorowanie i badania profilaktyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektrycznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu

i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu).

2. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień;

3. Poszerzenie i udoskonalenie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki

o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zaleconych

w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia publicznego;

4. Poszerzenie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej

i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin;

5. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy domowej;

6. Redukcja szkód , leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.

Niniejszy Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z w/w uzależnień.

Program ten jest dostosowany do specyfiki problemów występujących w Gminie Trzcianne

i uwzględnia lokalne możliwości pod względem prawnym , administracyjnym i ekonomicznym. Zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych działań, co

w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność. Należy nadmienić , iż Program ten może być modyfikowany

w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów dotyczących uzależnień uchwałami Rady Gminy Trzcianne.

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Trzciannie na lata

2024-2026:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj.z 2023r. Poz.2151)
2. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw Dz. U. z 2021 r. poz. 2469.
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii
(tekst jednolity, Dz. U. z 2020r. tj. Dz. U. z 2023 poz.1939)
4. Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (tekst jednolity,
Dz. U. z 2021r.,poz.183 z późniejszymi zmianami)
5. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata
2021- 2025 (zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym NPZ sporządza się na okres nie krótszy niż 5 lat.)
6. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
(tj. Dz. U. z 2023 poz. 571).
7. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2025 przyjęta Uchwałą
Nr X/51/19 Rady Gminy Trzciannie z dnia 5 września 2019r.
8. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2025 przyjęta Uchwałą Nr X/51/19
Rady Gminy Trzciannie z dnia 5 września 2019 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026 zwany dalej Programem określa sposób realizacji zadań własnych Gminy Trzciannie w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów alkoholowych , narkomanii oraz uzależnień behawioralnych. Obowiązek uchwalenia niniejszego Programu wynika z art.4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku

o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Został on opracowany zgodnie

z w/w podstawami prawnymi. Stanowi odpowiedź na zapis wyżej cytowanej ustawy, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych

i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu. Program stanowi integralną część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2025 przyjętej Uchwały Nr. X/51/19 Rady Gminy Trzciannie z dnia 5 września 2019r. Program ten jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych oraz naprawczych, które mają zmierzać do ograniczenia spożycia alkoholu i narkotyków oraz do występowania zagrożeń behawioralnych wśród mieszkańców gminy Trzciannie.

Zadania i sposoby ich realizacji ujęte w programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji w gminie , w oparciu o posiadane zasoby. Działania zaproponowane w gminnym programie nastawione są na zapobieganie i ograniczenie występowania uzależnień behawioralnych oraz problemów bezpośrednio związanych z alkoholem , narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi. Gminny Program obejmuje działania profilaktyczne oraz pomocowe skierowane do dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy. Problematyka uzależnień wymaga podejścia interdyscyplinarnego, a działania podejmowane w jej ramach powinny być długofalowe.

Przy opracowaniu Programu uwzględniono także środki finansowe Gminy pochodzące

z opłat zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

II Podstawowe pojęcia oraz zjawiska uzależnienia od alkoholu, narkotyków i uzależnienia behawioralne

Uzależnienie jest granicą, której przekroczenie oznacza zniewolenie od przyjemności. Uzależnić można się niemalże od wszystkiego – zarówno od substancji psychoaktywnych jak i określonych czynności (tzw. uzależnienia behawioralne).

Uzależnienia -medyczne zaburzenia zdrowia, stan psychicznej albo psychologicznej i fizycznej zależności od jakiegoś psychoaktywnego środka chemicznego, przejawiający się okresowym lub stałym przymusem przyjmowania tej substancji w celu uzyskania efektów jej działania lub uniknięcia przykrych objawów jej braku (abstynencyjne objawy).

Objawy i rodzaje uzależnień

Wykładnikiem czy przyjemność staje się już patologią mogą być tolerancja i odstawienie. Tolerancja jest potrzebą przyjmowania coraz większych ilości danej substancji by utrzymać efekt euforyzujący. Związane jest to zjawiskiem „up-regulating” występującym gdy w odpowiedzi na wyższe stężenie neuroprzekaźnika pojawia się więcej jego receptorów na powierzchni synapsy neuronalnej. Odstawienie wywołuje kaskadę reakcji prowadzącej do nieprzyjemnych objawów abstynencyjnych. Istnieją dokładnie określone **kryteria uzależnień** od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, obejmują one następujące objawy:

- Pragnienie bądź poczucie przymusu realizacji działania/ spożycia danej substancji,
- Upośledzenie kontroli nad zachowaniem związanym z uzależnieniem,
- Negatywne konsekwencje społeczne,
- Zaniechanie innych przyjemności,
- Poświęcanie znacznej ilości czasu na podejmowanie działań związanych z uzależnieniem,
- Dyskomfort związany z zaniechaniem zachowań / zespół abstynencyjny.

Uzależnienia możemy podzielić na **fizyczne i psychiczne**. Uzależnienie fizyczne jest związane z silną potrzebą stałego zażywania substancji, a jej zaprzestanie prowadzi do dolegliwości somatycznych (biegunki, wymioty, drżenia, bezsenność).

Uzależnienie psychiczne nie prowadzi do przykrych fizjologicznych następstw, lecz jest odpowiedzialne za kompulsywną konsumpcję środków czy tolerancję. Pod kątem czynników uzależniających możemy wyróżnić: uzależnienie od alkoholu, od narkotyków opioidowych, substancji psychostymulujących, od substancji halucynogennych, nikotyny, oraz niektórych czynności: uzależnienie od seksu, pracoholizm, uzależnienie od komputera lub smartfona, zakupoholizm, hazard i inne

Leczenie jest długotrwałe i trudne, wymaga wytrwałości ze strony uzależnionych i leczących. Liczne programy leczniczo-rehabilitacyjne są dostosowane do typu i fazy rozwoju uzależnienia, zwykle obejmują okresy:

- detoksykacji (eliminowanie objawów odtrucia i abstynencyjnych),
- reorientacji (budowanie motywacji do leczenia)
  - rehabilitacji (uczenie się nowych wzorców życia bez środków uzależniających)

Wyróżniamy uzależnienia:

1. Alkoholizm

Alkoholizm – to choroba alkoholowa (zespół zależności alkoholowej) czyli uzależnienie od ,

alkoholu w szerokim znaczeniu to następstwa nadmiernego używania alkoholu, nie tylko chorobowe, lecz również społeczne (jako patologia – *pijaństwo*) i inne .Ciągłe spożywanie alkoholu przez alkoholika zazwyczaj w dużych dawkach jest spowodowane przymusem o charakterze psychicznym i somatycznym, nie podlega jego woli, jednak możliwe jest jego powstrzymanie

i utrzymanie abstynencji. Mechanizm powstawania uzależnienia nie jest do końca wyjaśniony, ale ma bezpośredni związek z ciągłym lub cyklicznym nadużywaniem alkoholu. Rodzaj napoju alkoholowego nie ma znaczenia – człowiek nie uzależnia się od konkretnego piwa, wina, wódki, whisky czy koniaku, ale od zawartego w tych napojach alkoholu.

2. Narkomania

Narkomania to choroba złożona, polegająca na uzależnieniu chorego od substancji psychoaktywnych. Narkomania jest problemem wielu płaszczyzn: medycznej, społecznej, kulturowej i prawnej.

Narkomania to powszechnie znane uzależnienie od **narkotyków**, czyli substancji, które mają wpływ na czynności mózgu. **Narkomania** charakteryzuje się tak zwanym głodem narkotycznym, czyli fizycznym cierpieniem spowodowanym odstawieniem substancji, który prowadzi do zdobycia **narkotyku** za wszelką cenę.

Objawy narkomanii mogą uwidaczniać się na tle psychicznym, ale i fizycznym, i są zależne od fazy uzależnienia. W fazie eksperymentowania do głównych **objawów** należą zmiany

w wyglądzie i zachowaniu: przekrwione białka oczu i rozszerzone źrenice, nadpobudliwość przeplatana sennością i apatią, specyficzny zapach jamy ustnej i chroniczny katar. W kolejnej fazie wyżej wymienione **objawy** ulegają pogłębieniu, dodatkowo uzależniony zamyka się

w sobie, staje się agresywny. W ostatniej zaś fazie pojawiają się tak zwane **paranoje narkotyczne** – uzależniony traci pewność siebie i poczucie własnej wartości, kłamie, często dochodzi do nagłych wybuchów agresji, które mogą prowadzić do kłopotów z prawem.

3. Uzależnienia behawioralne

Uzależnienie behawioralne (czynnościowe) – zespół objawów związanych z utrwalonym, wielokrotnym powtarzaniem określonej czynności (lub grupy czynności) w celu uzyskania takich stanów emocjonalnych jak przyjemność, euforia, ulga, uczucie zaspokojenia.

To zazwyczaj skutek różnorodnych czynników biologicznych, społecznych i psychologicznych. uwarunkowania biologiczne – **uzależnienie behawioralne** jest efektem

zaburzenia równowagi pomiędzy układem nagrody (układ dopaminergiczny) i układu kary (układ serotoninericzny), które występują w mózgu

Przykłady uzależnień behawioralnych:

- patologiczny hazard.
- uzależnienie** od komputera/sieci internetowej.
- pracoholizm.
- Zakupoholizm.
- uzależnienie** od seksu/pornografii.
- uzależnienie** od ćwiczeń fizycznych.
- uzależnienie** od telefonu komórkowego.
- kompulsywne objadanie się.

Wykaz skrótów używanych w programie:

- NPZ**- Narodowy Program Zdrowia
- PIK**- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny
- GOPS**- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- ZI**- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Trzcianne
- KPP**- Komenda Powiatowa Policji
- WHO**- Światowa Organizacja Zdrowia
- FASD**- Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych
- KCPU**- Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

III . Diagnoza problemów alkoholowych w Gminie Trzcianne

Analiza lokalnych zagrożeń w Gminie Trzcianne pozwala stwierdzić, że alkoholizm został wymieniony na wysokiej pozycji wśród najbardziej dotkliwych problemów środowiska lokalnego. Niezbędna jest kontynuacja działań profilaktycznych ukierunkowanych na dzieci i młodzież gminnych szkół.

Również problem przemocy rówieśniczej w szkole wymaga podjęcia działań profilaktycznych. Należy kontynuować projekty skupiające się na profilaktyce problemów alkoholowych

i przemocy, ukierunkowanych na dzieci i młodzież w gminie, chociaż należałoby szerzej włączyć w ich realizację rodziców, uczniów i nauczycieli.

Koniecznością jest kształtowanie kompetencji młodych ludzi w zakresie właściwych postaw wobec alkoholu, papierosów i narkotyków, a także kompetencji psychologicznych

i osobowościowych.

Pomimo tego, iż gmina podejmuje szereg działań profilaktycznych w środowisku szkolnym, wydaje się, że należy poszerzyć ich ofertę ukierunkowując ją przede wszystkim na alkohol oraz palenie papierosów najbardziej kierując do młodszych klas i młodzieży szkolnej

Niezbędnym działaniem jest egzekwowanie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu

w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy

o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, oraz wszystkich przepisów normujących właściwe postawy i pożądane zachowania społeczne.

1) **Ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:**

zawierających do 5% zawartości alkoholu oraz na piwo -5 zezwoleń;

maksymalną ilość zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 5 zezwoleń;

maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu – 5 zezwoleń.

Ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na terenie Gminy Trzciannie na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości- 3 zezwolenia, w tym na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 5% zawartości alkoholu oraz na piwo

w ilości – 1 zezwolenie;

maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) - 1 zezwolenie

maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu -1 zezwolenie.

Liczba mieszkańców przypadająca na jedno zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w 2023r. ustalono: 4164: 15=277,6

Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży nie może być prowadzona w lokalach znajdujących się w odległości mniejszej niż 50 metrów od szkół

i placówek oświatowo- wychowawczych, obiektów kultu religijnego, obiektów sportowych.

2) **W Gminie Trzciannie funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z siedzibą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Trzciannie, która w ramach swojej działalności:**

·podejmuje czynności zmierzające do orzekania o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,

·uczestniczy w posiedzeniach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczących podejmowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty” związanej z przemocą domową

·kieruje wnioski do Sądu Rejonowego w sprawie zastosowania wobec osób uzależnionych od alkoholu zobowiązania do leczenia odwykowego.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2023 wpłynęło 6 wniosków na leczenie od alkoholu z Komendy Powiatowej Policji w Mońkach i w dwa wnioski wpłynęły od rodziny.

3) **Wnioski na leczenie, które wpłynęły do GKRPA 2020-2022**

Lp		2020	2021	2022
1.	Ilość wniosków w tym:	11	14	17

	a) KPP	8	13	16
	b) rodzina	3	1	1
2.	Wnioski do Lekarzy Biegłych Sądowych w Grajewie o wydanie opinii, celem uzależnienia od alkoholu	5	11	9
3.	Nie zgłosili się do GKRPA (wyjechali z miejsca zamieszkania)	3	2	3
4.	Podjęli terapię	0	1	5
5.	Wnioski wysłane do Sądu	5	11	8

Wykaz sołectw, obrazujący wykaz wniosków osób nadużywających alkoholu, które wpływały do GKRPA w Trzciannem w latach 2020-2022

Lp.	Nazwa sołectwa /wsi	2020	2021	2022
1.	Boguszewo	0	0	0
2.	Boguszki	0	0	0
3.	Brzeziny	1	2	0
4.	Chojnowo, Milewo	0	1	1
5.	Giełczyn, Kołodzieje	0	0	0
6.	Krynica	0	0	2
7.	Laskowiec, Kleszcze	1	0	0
8.	Mroccki	0	0	0
9.	Niewiarowo	1	0	1
10.	Nowa Wieś	0	3	3
11.	Pisanki	0	0	1
12.	Stare Bajki	0	0	0
13.	Trzcianne	2	2	2
14.	Wilamówka	1	0	1
15.	Wyszowate	1	0	2
16.	Zajki	1	0	0
17.	Szorce	2	2	0
18.	Zubole	0	3	2
19.	Zucielec	0	1	1
20.	Dobarz	1	0	1
	ogółem	11	14	17

W 2023 roku członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy:

·Interwencyjno-motywacyjne - z 5 osobami uzależnionymi i z 8 członkami ich rodzin, łącznie udzielono wsparcia 13 osobom.

·W roku 2023 nie wystąpiono z wnioskami do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego ,gdyż osoby wyraziły chęć zgłaszania się do terapeuty uzależnień i psychologa na rozmowy mające na celu trwanie w abstynencji alkoholowej.

·do Lekarzy Biegłych Sądowych w roku 2023 nie kierowano wniosków na badania odnośnie uzależnienia od alkoholu.

4) Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób uzależnionych , współuzależnionych, zagrożonych uzależnieniami oraz doświadczających przemocy domowej.

Dyżury pełnią specjaliści: psycholog, specjalista pracy z rodziną oraz w zależności od potrzeb pracownik socjalny, terapeuta uzależnień .

Dyżury specjalistów w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2020-2023

1) Psycholog

	2020	2021	2022	2023
Ilość osób przyjętych	8	9	6	23

Ilość udzielonych porad	12	17	22	35
-------------------------	----	----	----	----

2) Terapeuta uzależnień

	2022	2023
Ilość osób przyjętych	5	16
Ilość udzielonych porad	28	66

W 2023 roku do Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego zgłosiło się 39 osób.

Ze wsparcia psychologa skorzystały 23 osoby, w tym 13 kobiet i 10 mężczyzn.

Z porad i rozmów z terapeutą uzależnień skorzystało - 16 osób, w tym 8 kobiet i 8 mężczyzn

Ogółem psycholog i terapeuta uzależnień udzielili około stu porad dla osób potrzebujących wsparcia specjalistycznego.

5). Osoby z problemem alkoholowym korzystające z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzciannem

Zgodnie z art. 7pkt 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej(tj. Dz.U. z 2023r. Poz.901 ze zm.)- alkoholizm jest jednym z powodów uzasadniających udzielenie świadczeń z pomocy społecznej.

Jak wynika z danych przedstawionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciannem - 6 rodzin skorzystało z pomocy Ośrodka z powodu alkoholizmu w 2023

6) Nietrzeźwość w miejscach publicznych, przestępczość i wykroczenia mające związek z alkoholem

Dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Mońkach

Lp.		2020	2021	2022
1.	Liczba interwencji związanych z przemocą domową	7	9	7
2.	Liczba zatrzymanych sprawców przemocy domowej	0	0	2
3.	Liczba „ NK-A” założonych przez Policję dotyczące przemocy domowej	7	9	7
4	Liczba interwencji związanych z przemocą rówieśniczą(szkola, dom, skwerek itp. miejsca)	0	0	0
5.	Jaki rodzaj przemocy „wystąpił” i miał miejsce na terenie Gminy Trzcianne			
	a)Przemoc fizyczna	4	7	5
	a)Przemoc psychiczna	7	9	6
	b)Przemoc ekonomiczna	0	0	0
	c)Przemoc seksualna	0	0	0
6.	Liczba zatrzymanych nietrzeźwych nieletnich	5	7	9
7.	Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierujących	6	4	2
8.	Liczba spowodowanych kolizji przez nietrzeźwych kierowców	0	1-kolizja 1-wypadek	1-kolizja 1-wypadek
9.	Liczba kierowców zatrzymanych za jazdę pod wpływem alkoholu skierowanych do udziału w programie korekcyjno- edukacyjnym	0	0	0
10.	Liczba osób dorosłych przewiezionych w celu wytrzeźwienia			
	a)w pomieszczeniach policyjnych (PDOZ	6	5	5

	KMP w Białymstoku) a)inne placówki			
11.	Liczba nieletnich osób nietrzeźwych zatrzymanych w policyjnych izbach dziecka lub odwiezionych do domów rodzinnych z terenu Gminy Trzcianne	0	0	0
12.	Liczba zatrzymanych będących pod wpływem narkotyków	0	2	0
13.	Liczba osób zatrzymanych za posiadanie narkotyków	0	3	2
14.	Liczba spraw skierowanych do Sądu dotyczących rozprawdzających i posiadających narkotyki	0	3	2
15.	Liczba osób, którym udzielono konsultacji w związku z podejrzeniem, że ich dzieci sięgają po narkotyki	0	0	0

7) Poradnia Leczenia Uzależnień w Mońkach 2023

Lp.		kobiety	mężczyźni
1	Liczba osób zgłaszających się na terapię w związku z problemem alkoholowym	1	4
2	Liczba osób zgłaszających się na terapię w związku z problemem narkotykowym	0	0
3	Liczba osób zgłaszających się z innymi problemami (np. uzależnienie członka rodziny lub inne)	2	0

Działania związane z profilaktyką uzależnień w 2023r.

Szkoła Podstawowa im. Św. Franciszka w Trzciannem.

Praca koncentrowała się wobec następujących obszarów:

1) Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów oraz analizowanie przyczyn niepowodzeń szkolnych:

- minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych , zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz realizacji różnych form pomocy w środowisku szkolnym dla uczniów i rodziców- badanie potrzeb;
- wspieranie działań wychowawczych i opiekuńczych prowadzonych przez nauczycieli, pomoc nauczycielom w rozwiązywaniu konfliktów oraz bieżących spraw klasowych-zajęcia z akcji reintegracja-wsparcie wychowawców klas;
- rozmowy i konsultacje z nauczycielami, wychowawcami oraz współpraca z dyrektorem szkoły dotyczące trudnych zachowań wychowanków;
- prowadzenie obserwacji funkcjonowania uczniów oraz gromadzenie informacji o sytuacji wychowawczej;
- współpraca z Kuratorem Sądowym, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną , Policja, Strażą Pożarną.

2) Organizowanie i prowadzenie różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów , rodziców i nauczycieli

- rozmowy z rodzicami, udzielanie wsparcia w problemach wychowawczych oraz informacji odnośnie form pomocy dostępnych w poradniach np. konsultacje z terapeutami, organizacja konsultacji tematycznych dla rodziców i uczniów,
- prowadzenie rozmów indywidualnych z uczniami (problemy osobiste, konflikty w szkole, izolacja, nauka w warunkach domowych, netykieta),
- prowadzenie mediacji między uczniami posiadającymi trudności w kontaktach rówieśniczych,

- prowadzenie zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno- społeczne dla uczniów posiadających orzeczenie, których celem było tworzenie pozytywnego obrazu siebie a także tworzenie sytuacji odreagowania negatywnych emocji i napięć,
- organizacja zajęć profilaktycznych prowadzonych przez pracownika Policji w Mońkach dla klas VI-VIII na temat konsekwencji prawnych dotyczących nieprawidłowego zachowania się,
- realizacja Programu Sanepidu w Mońkach dotycząca Interwencji na temat „Światowy Dzień bez Tytoniu 2023,- prowadzenie zajęć profilaktycznych dotyczących powyższej tematyki. Umieszczenie informacji na stronie Internetowej Szkoły,
- współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły organizacja spotkań z pracownikami Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej w Mońkach: warsztaty dla rodziców „Jak dogadać się w rodzinie?”, „Cyberprzemoc”,
- przeprowadzenie spotkania ogólnego pedagogizującego dla rodziców klas 1-8 nt. „Motywacja do nauki szkolnej. Co robić by dziecko lubilo uczyć się”,
- przeprowadzenie zajęć dla uczniów klas IV-VIII „Motywacja do nauki”.

3) **Podjęmowane działań wychowawczych i profilaktycznych wynikających z Programu Profilaktycznego i Wychowawczego szkoły:**

- prowadzenie zajęć profilaktycznych i psychoedukacyjnych z uczniami na temat podstawowych wartości w życiu człowieka, sposób rozwiązywania konfliktów, komunikacji interpersonalnej, przemocy:
- „Jak uniknąć nieudomówień?”- „Jakie zalety ma stres?”
- „ Czy mogę ćwiczyć swoją uwagę?”
- „ Dlaczego smutek jest nam potrzebny?”
- „ Czym są i skąd się biorą emocje?”
- „ W pułapce myśli, jak sobie radzić ze stresem?”
- „ Jak nie przejmować się oceną innych?”
- „ Dlaczego słowa ranią?”
- „ Jak kulturalnie rozmawiać?”
- „ Jak dbać o relacje z innymi?”
- „ Co nas łączy ,a co nas dzieli?”
- „ Miedzy uczciwością a solidarnością”
- „Sztuka skutecznego odmawiania”
- „ Jak stworzyć zgrany zespół”

Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Mońkach

Działania profilaktyczne na temat zjawisk związanych z używaniem alkoholu, narkotyków, papierosów, e-papierosów, substancji psychoaktywnych w latach 2020-2022 w powiecie monieckim

Tematyka programów	Liczba odbiorców (odbiorcy medialni +	Objętych programem odbiorcy bezpośredni)	W latach
	2020	2021	2022
Alkohol	1606	642	1153
Papierosy, e-papierosy	4712	3247	10588
Środki zastępcze/ substancje psychoaktywne/Narkotyki	7706	6562	3888

Działania prowadzone przez w/w instytucję były prowadzone w ramach współpracy z KPP w Mońkach. Były to zajęcia w szkołach podstawowych i średnich , Pikniki Rodzinne, festyny na terenie powiatu Monieckiego.

Sąd Rejonowy w Grajewie III Wydział Rodzinny i Nieletnich:

Wnioski, które wpłynęły do Sądu w latach 2020-2022

	2020	2021	2022
Ilość wniosków	5	11	8
Wnioski uwzględnione	5	7	7
Wnioski oddalone	0	3	0
Wnioski cofnięte	0	0	0
Wnioski zwrócone-sprawa umorzona	0	1	1

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespół Interdyscyplinarny
w Gminie Trzciannie

Szkolenia , konferencje dla członków wyżej wymienionych instytucji:

- 1) „Ogranicz dostępność alkoholu”
- 2) Jestem ale nie chcę być- depresja i samobójstwa wśród dzieci i młodzieży”
- 3) „Szkolenie podstawowe dla członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych”
- 4) „Stres”

Szkolenia dla nauczycieli:

- „Scenariusz godziny wychowawczej- uzależnienia behawioralne ”

Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów alkoholowych :

- 24-25.07.2021 – Pielgrzymka dla osób uzależnionych i współuzależnionych do Sanktuarium w Licheniu 50 osób
- 04-05.06.2022r. Pielgrzymka dla osób uzależnionych i współuzależnionych Na Jasną Górę do Sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej w Częstochowie- 50 osób
- 28.07.2021 – „PIKNIK RODZINNY” na placu przy świetlicy wiejskiej w Nowej Wsi- 100 dzieci i ponad 30 rodziców/opiekunów z terenu całej gminy.
- 12.08.2022r. —„PIKNIK RODZINNY” Świetlica wiejska w Krynicy około 100 dzieci , osoby dorosłe 30 osób, ogółem wzięło udział 130 osób.

III . Cele programu

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest poprawa jakości życia mieszkańców Gminy poprzez minimalizowanie szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych tj.:

Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków oraz uzależnień behawioralnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Trzciannie oraz prowadzenia skoordynowanych oddziaływań profilaktycznych, edukacyjnych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe:

- 1) Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkotykowych i behawioralnych.
- 2) Ograniczanie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego i społecznego, wynikających z nadużywania alkoholu i innych używek.
- 3) Ograniczanie dostępności do alkoholu poprzez kreowanie lokalnej polityki w tym zakresie.
- 4) Ograniczenie zjawiska picia alkoholu i nadużywania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez młodzież.
- 5) Wspieranie tworzenia alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci , młodzieży

i osób starszych (kluby seniora, koła gospodyń wiejskich).

- 6) Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji zadań programu.
- 7) Edukacja publiczna o konsekwencjach nadużywania substancji uzależniających, promocja zdrowego stylu życia.
- 8) Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych zajmujących się problematyką uzależnień (alkohol, narkotyki i uzależnienia behawioralne) i przeciwdziałania przemocy w środowisku rodzinnym.
- 9) Zwiększanie dostępności świadczeń i programów dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, innych uzależnień behawioralnych i osób współuzależnionych w zakresie leczenia i rehabilitacji.
- 10) Dostosowanie programu dla osób niepełnosprawnych, zapewnienia dostępności zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób o różnych niepełnosprawnościach
- 11) Wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinach alkoholowych we współpracy z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV. Zadania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii uwzględniające cele operacyjne dotyczące profilaktyki

i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025

1. Realizacja niniejszych zadań w Gminie Trzcianne odbywać się będzie poprzez ich organizację, współpracę z innymi podmiotami, finansowanie lub współfinansowanie zadań, wsparcie merytoryczne- forma realizacji zadania zależeć będzie od charakteru zadania.

Zadanie 1

Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

z uwzględnieniem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu w ramach zwiększenia dostępności specjalistycznej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie o której mowa

w NPZ

Działania	Sposób realizacji	Mierniki / lata
Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:	a) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego	-Liczba osób skierowanych na leczenie 2024-2026
	b) kierowanie na badanie przez biegłych sądowych osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspakajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,	Liczba osób skierowanych do biegłych 2024-2026
	c) kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu,	-liczba wniosków skierowanych do sądu 2024-2026

	<p>d) uczestniczenie w posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego, dotyczących podejmowania działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” związanej z przemocą w rodzinie,</p> <p>e) przeprowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami NPZ.</p> <p>f) monitorowanie i badanie profilaktyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektrycznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych i NSP,., spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu)</p>	<p>-liczba posiedzeń grup roboczych 2024-2026</p> <p>-liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych 2024-2026</p>
Finansowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania problemom uzależnienia i przemocy w rodzinie	Udział w szkoleniach kadry zajmujących się problematyką uzależnień oraz przemocy NPZ.	<p>-liczba przeprowadzonych szkoleń</p> <p>-liczba uczestników szkoleń 2024-2026</p>

Zadanie 2

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz warsztatów dla osób uzależnionych w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych zgodnie z zapisami w NPZ

Działania	Sposób realizacji	Mierniki/ lata
Działalność Punktu Informacyjno-konsultacyjnego	<p>1.Finansowanie działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego , dofinansowanie zakupu nagród , materiałów edukacyjno-informacyjnych gadżetów profilaktycznych, artykułów biurowych i spożywczych, niezbędnych do realizacji działań związanych z problemem uzależnień, profilaktyką oraz promocją zdrowia np. podczas organizowanych konkursów, turniejów , szkoleń, zajęć opiekuńczo- wychowawczych i profilaktycznych w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ, dla osób uzależnionych i ich rodzin motywowanie do podjęcia leczenia, udzielanie informacji i kierowanie do specjalistów od narkomanii i uzależnień behawioralnych</p> <p>2.Wnioskowanie o leczenie na podstawie : informacji z Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji</p>	<p>- liczba udzielonych porad</p> <p>-liczba osób, którym udzielono porad</p> <p>2024-2026</p> <p>-liczba</p>

	oraz rodziny	wniosków o leczenie 2024-2026
	3. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych, zwiększenie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.	-liczba zakupionych materiałów 2024-2026
	4. Wynagrodzenie specjalistów: psychologa oraz terapeutę uzależnień	-listy wypłat 2024-2026

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w tym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych

i socjoterapeutycznych w ramach poszerzenia i udoskonalenia oferty realizacji programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych o której mowa w NPZ.

Działania	Sposób realizacji	Mierniki/ lata
Współpraca GKRPA ze szkołami na terenie Gminy Trzcianne	1. Prowadzenie w szkołach podstawowych programów profilaktycznych oraz warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. - poszerzenie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego w ramach poszerzenia i udoskonalenia oferty realizacji programów profilaktycznych, o których mowa a NPZ, inicjowanie i wspieranie lokalnych, nowatorskich programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.	Liczba przeprowadzonych programów -liczba osób biorących udział w zajęciach 2024-2026
Zajęcia mające na celu zdrowy styl życia w szkołach, prowadzone przez pedagogów, wychowawców.	2 Organizacja przez szkoły przedsięwzięć mających na celu promocję zdrowego, wolnego od używek stylu życia oraz asertywnych zachowań i właściwych postaw społecznych w ramach edukacji zdrowotnej o której mowa w NPZ.	-liczba przedsięwzięć -liczba uczestników zajęć, spotkań, konkursów, projektów, imprez 2024-2026
Współpraca z ośrodkiem kultury, świetlicami wiejskimi i innymi instytucjami no. Ośrodek Zdrowia, SANEPID itp. Prowadzenie wspólnych	3 Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom w tym programów rekomendowanych przez KCPU z	-Liczba przeprowadzonych programów - liczba uczestników

działań.	zakresu problematyki alkoholowej , narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e- uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w NPZ. - Udostępnienie literatury z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. - Edukacja kadry uczestniczącej w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.	2024-2026 -liczba zakupionych publikacji -liczba użytkowników zbioru 2024-2026
Praca z rodzicami w szkołach	4. Działalność edukacyjna w zakresie profilaktyki uzależnień skierowana do rodziców.	Ilość spotkań -liczba uczestników 2024-2026

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji , stowarzyszeń realizujących zadania w zakresie zwalczania alkoholizmu i przemocy w rodzinie.

Działania	Sposób realizacji	Mierniki/ lata
Współpraca z instytucjami	Stała współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień, Komendą Powiatową Policji, kuratorami Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej	Liczba spotkań 2024-2026

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowaniu przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Działania	Sposób realizacji	Mierniki/ lata
Kontrole sklepów, punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Przeprowadzenie kontroli, podejmowanie interwencji w przypadku nieprzestrzegania zasad i warunków korzystania z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych tj. zakaz promocji, reklam napojów alkoholowych, sprzedaż alkoholu nieletnim, nietrzeźwym na kredyt i pod zastaw	Liczba skontrolowanych punktów, liczba przeprowadzonych kontroli 2024-2026

Zadania 6

Zapobieganie alkoholizmowi i przemocy

Działania	Sposób realizacji	Mierniki/2024-2026
Współpraca z osobami zajmującymi się problematyką FASD Pomoc i pokierowanie do specjalistów	Wdrażanie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej	Ilość osób , które korzystają z terapii
Dofinansowanie szkoleń ze środków GKRPA	Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i	Ilość osób przeszkolonych

	podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD	2024-2026
Większy dostęp do specjalistów, pomoc osobom potrzebującym wsparcia, w szczególności dla dzieci i młodzieży	Poszerzenie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i behawioralnym w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ. Zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie o której mowa w NPZ	Ilość osób zgłaszających się. 2024-2026

Zadanie 7

Promocja zdrowia psychicznego

Działania	Sposób realizacji	Mierniki/2024-2026
Prowadzenie programów profilaktycznych, promujących zdrowy styl życia w szkołach, przez wychowawców, pedagogów	Realizacja projektów i programów, edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych oraz profilaktycznych opartych na podstawach naukowych, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej wspieranie i dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako integralny element programu profilaktycznego, uwzględniającego zagadnienia związane ze zdrowym stylem życia, w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.	Ilość dzieci/ uczniów, które uczestniczyły w zajęciach 2024-2026

V Adresaci programu

Adresatami Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026 są wszyscy mieszkańcy Gminy Trzcianne

a w szczególności następujące grupy osób:

- Osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków, z uzależnieniami behawioralnymi oraz osoby pijące ryzykownie i szkodliwie.
- Dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowisk zagrożonych alkoholizmem, narkomanią i innymi uzależnieniami).
- Rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym i narkomanią.
- Przedstawiciele instytucji i służb pracujących w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz organizacji zajmujących się tym problemem.
- Osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze uzależnione od wszelkiego rodzaju używek
a w szczególności od alkoholu, stosujące przemoc w rodzinie jak i osoby współuzależnione doznające przemocy domowej.

Spółeczność lokalna gminy Trzcianne.

Program opiera się głównie na działaniach z zakresu profilaktyki, skierowanych do odbiorców bez względu na stopień indywidualnego ryzyka, wieku występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych.

VI Realizatorzy i Partnerzy:

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciannem.

Partnerami realizującymi zadania pozostają:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciannem
- 3) Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Trzciannie,
- 4) Szkoły w Gminie Trzciannie, (tj. Szkoła Podstawowa w Trzciannem , Starych Bajkach i Laskowcu)
- 5) Policja,
- 6) Gmina Trzciannie,
- 7) Gminny Ośrodek Kultury w Trzciannem
- 8) Ośrodek Zdrowia
- 9) Komenda Powiatowa policji w Monkach/ PP w Goniądzu

VII. Monitorowanie realizacji programu

W ramach realizacji programu prowadzony będzie monitoring, wymiana informacji między instytucjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną

z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, , narkotykowych uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi, w ramach monitorowania i badania problematyki o której mowa w NPZ.

Nadzór nad realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sprawuje na bieżąco Wójt Gminy Trzciannie i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celu wyznaczonego w przedmiotowym programie.

Zgodnie z art.41ustawy z dnia 26 Października 1982roku o wychowaniu w Trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2023r., poz.2151) prowadzenie zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) . Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych, w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych, zgodnie z zapisami w NPZ.
- 2) . Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe i uzależnienia behawioralne pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą , w ramach poszerzenia i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ.
- 3) . Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży , w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci biorących udział w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych ,wspieranie i dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako integralny element programu profilaktycznego, uwzględniającego zagadnienia związane ze zdrowym stylem życia, w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ

- 4). Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- 5). Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napojów alkoholowych i innych używek.
- 6). Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o występowaniu przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizacja programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin oraz stworzy możliwość współpracy między instytucjami zajmującymi się problematyką alkoholową, narkotykową i uzależnieniami behawioralnymi. Oczekiwanym rezultatem będzie przeciwdziałanie wszelkim uzależnieniom, patologii i zagrożeniu wykluczeniu społecznemu. Interdyscyplinarne podejście środowiska lokalnego daje możliwość rozwoju, zwiększa świadomość w środowisku, a tym samym podnosi jakość życia mieszkańców Gminy Trzcianne.

W/w zadania realizowane są w oparciu o corocznie uchwalony Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr LXXV/296/24

Rady Gminy Trzciannie

z dnia 19 lutego 2024 r.

Harmonogram wydatków na 2024r. do Gminnego Programu profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026

Zadania wynikające z Gminnego Programu realizowane będą ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Kwota przeznaczona na realizację Gminnego Programu w 2024 roku

44794zł + 15000zł (z malpek) = 59794zł.

Lp.	Nazwa zadania	Planowane wydatki
1	Realizacja programów profilaktycznych w szkołach, świetlice wiejskie, organizacja imprez sportowych promujących aktywne formy spędzania wolnego czasu	800.00
2	Zakup materiałów do prowadzenia rekomendowanych programów profilaktycznych adresowanych dla dzieci, młodzieży w wieku szkolnym na poziomie profilaktyki uniwersalnej selektywnej i wskazującej (np. używania substancji psychoaktywnych)	1500.00
3	Dofinansowanie konkursów dla dzieci i młodzieży szkolnej promujących tematykę wielu zagrożeń jakie niosą alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze i uzależnienia behawioralne itp. -promowanie wśród dzieci i młodzieży aktywnych form spędzania czasu wolnego poprzez realizację projektów i programów profilaktycznych - prowadzenie konkursów na temat uzależnień w ramach imprez sportowych, między szkolnych organizowanych przez szkoły z terenu Gminy Trzciannie lub we współpracy z innymi gminami , instytucjami (GOK, KPP w Mońkach, szkoły podstawowe)	1500.00
4	-Organizowanie i współorganizowanie dla dzieci i ich rodzin pikników rodzinnych, festynów) promujących zabawę bez alkoholu i narkotyków. - udział uczniów ze szkół podstawowych w spektaklach, oraz koncertach profilaktycznych promujących zdrowy styl życia, oraz inne usługi mające na celu zadania i zakres profilaktyki.	7000.00
5	Współdziałanie i udzielanie pomocy finansowej instytucjom lub stowarzyszeniom realizującym zadania gminy w zakresie zwalczania alkoholizmu, narkomanii i innych uzależnień oraz przemocy w rodzinie.	1500.00
6	Szkolenie osób działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi, innym uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie i wychowaniu w trzeźwości, szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych, członków GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego, nauczycieli, pracowników socjalnych i innych służb działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi- poszerzenie wiedzy , kompetencji i umiejętności.	4000.00
7	Zakup literatury oraz pomocy dydaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień i pomocy w rodzinie dla szkół podstawowych z terenu gminy Trzciannie oraz zakup broszurek, ulotek , plakatów książek dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.	1000.00
8	Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych : udział w posiedzeniach GKRPA członkowie otrzymują wynagrodzenie	13000.00

	10% minimalnego wynagrodzenia ustalonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej za jedno posiedzenie Wynagrodzenie ryczałtowe nie przysługuje w razie nieobecności na posiedzeniu Komisji. Finansowanie innych zadań związanych z działalnością	
9	Wynagrodzenie biegłego psychiatry za wykonanie badań i wydanie pisemnej opinii o uzależnieniu, wynagrodzenie biegłych sądowych o wydanie opinii o zastosowaniu o obowiązku leczenia odwykowego, inne opłaty Sądowe.	3000.00
10	Zatrudnienie psychologa ,w ramach zwiększenia dostępności specjalistycznej pomocy, dla osób doznających przemocy w rodzinie o której mowa w NPZ.	4800.00
11	Zatrudnienie i wynagrodzenie specjalisty terapii uzależnień, w ramach zwiększenia dostępności specjalistycznej pomocy, dla osób doznających przemocy w rodzinie o której mowa w NPZ.	7200.00
12	Zwrot funduszy za wyjazdy na szkolenia -konferencje dla członków GKRPA, ZI, GOPS i innych osób pracujących w obszarze uzależnień i w ramach edukacji kadr, o której mowa w NPZ.	1494.00
13	Dofinansowanie wypoczynku letniego , zimowego dla dzieci i młodzieży	4000.00
14	Dofinansowanie pielgrzymki trzeźwościowej (dla osób uzależnionych oraz ich rodzin)	6500.00
15	Punkt Informacyjno-konsultacyjny - zakup materiałów biurowych i innych rzeczy niezbędnych w Punkcie (kubki, szklanki, artykuły spożywcze, woda i środki czystości itp)	2000.00
16	Profilaktyka dla osób starszych i samotnych(wigilia)	2000.00